

REND A LELKE

PALOTAI GÁBOR AZON KEVÉS ALKOTÓK KÖZÉ TARTOZIK, AKIK A DIZÁJNT ÉS A KÉPZŐMŰVÉSZETET NEM KÉT KÜLÖNÁLLÓ TERÜLETKÉNT ÉRTELMEZIK: ALKOTÁSAIBAN MEGTAPASZTALHATJUK AZ ALKALMAZOTT GRAFIKA ÉS A MŰVÉSZI INTENCIÓ ÖSSZEFONÓDÁSÁT. A KÉT TERÜLET FÚZIÓJÁVAL EGY SAJÁTOS VIZUÁLIS NYELVET ALKOTOTT, MELYNÉK KÖSZÖNHETŐEN MESSZIRŐL FELISMERHETŐK ALKOTÁSAI. SZÁMÁRA AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET SOKKAL IZGALMASABB, MINT A TERMÉSZET, AMI NEMCSAK A TÉMAVÁLASZTÁSBAN, HANEM AZ ALKOTÁSOK KIVITELEZÉSÉBEN IS TŰKRÖZÖDIK.

Szöveg: LÉPOLD ZSANETT

Gondolatok Palotai Gábor Zoo, Landscapes, Cosmos című kiállításról

Palotai Gábor:
Cosmos, grafikai regény, 2018
(Fotó: Surányi Miklós).

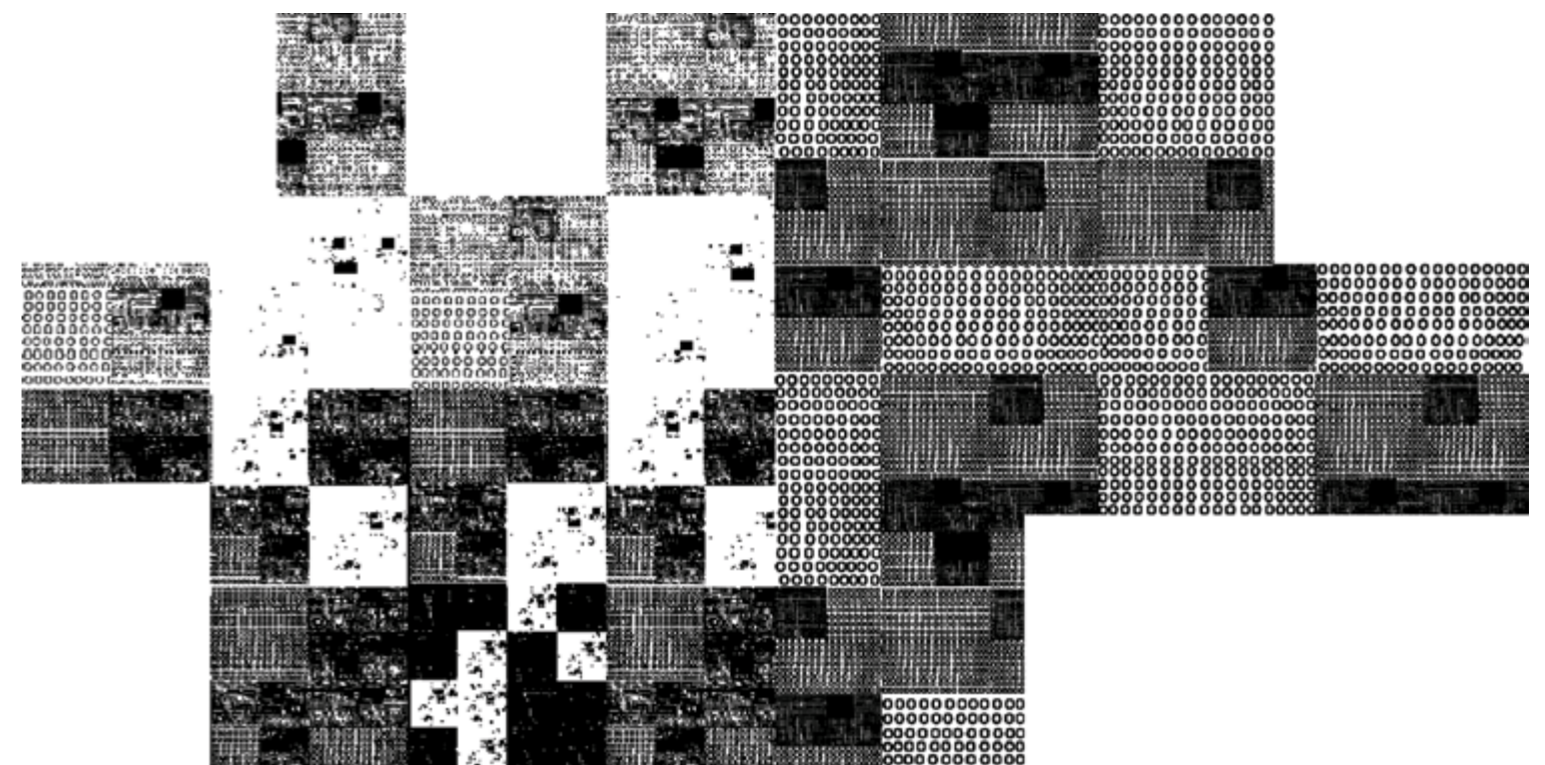
▼ Palotai Gábor: Possible Landscapes 20. 70x35cm, digitális print plexi üvegen, 2018 (a művész jóvoltából).

Palotai Gábor *Zoo, Landscapes, Cosmos* című kiállítása egy különleges utazásra invitálja a látogatókat: különféle struktúrák akkurátus rendszerezésével és a médiumok keresztezésével lehetőséget ad eddigi munkásságának áttekintésére, a saját világában való elmerülésre. A kiállítótér precízen szervezett, szimmetrikus egységet alkot, ahol fontos szerepet kapnak a (belső)építészeti elemek és a térszervezés. Az egyik ilyen összetevő a tárlatot felvezető fekete monolit, mely a helyiség közepére elhelyezve uralja a

galériateret. A tömb egyfajta felvezető kézikönyvként szolgál a látogatóknak: ugyan lapozni nem lehet, de nem is szükséges, hiszen a lényegi információkra felhívja a figyelmet. A térszervezés szempontjából a szimmetria a fő elv, mely mind a falon elhelyezett plexiüveg képek, mind a grafikai regényeket bemutató tárlók elhelyezését is jellemzi. A térrel való játék az egyik fő alkotórésze a kiállításnak: a művek és a tárlók, valamint a hely építészeti adottságai is egy kortárs wunderkammert jelenítenek meg, ahol minden egyes komponensnek

megvan a maga helye. Ezáltal a kiállítótér egy szoba metaforája, amely számos értelmezést kínál – műterem, dolgozószoba, belső (gondolati) tér –, de mindenekelőtt Palotai szemléletmódjának térbeli kivetülését rejti magában. A wunderkammer forma abból a kultúrtörténeti toposzból merít, miszerint a helyiség tulajdonosának érdeklődési körét összegezi, ahol gyakoriak a természettudomány – mint a matematika vagy a csillagászat – és a művészetek területéről származó (mű)tárgyak. Palotai szobájában – vagyis a galériában – ugyanezen témák

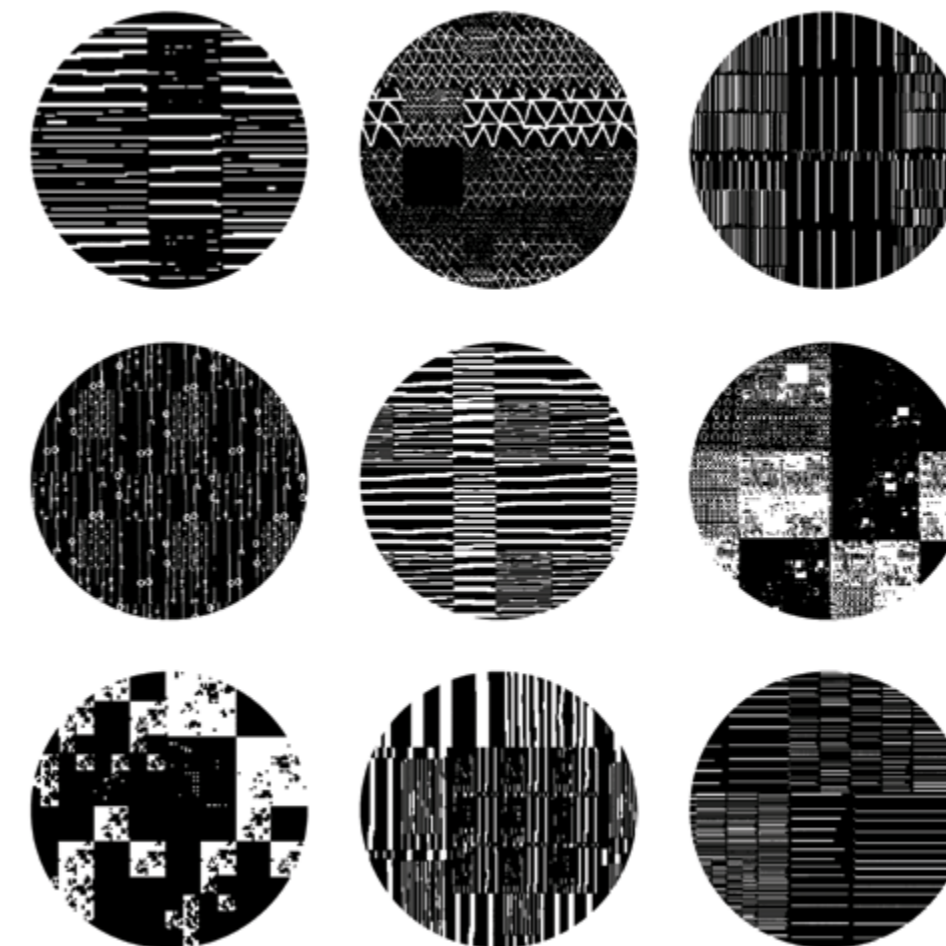

A KIÁLLÍTÓTÉR EGY SZOBA METAFORÁJA, AMELY SZÁMOS ÉRTELMEZÉST KÍNÁL

kerülnek terítékre saját nyelvszerében prezentálva, melynek fontos jellemzője a digitális képkészítési módok és a nyomdaipari eljárások használata. Az épített környezet iránti vonzalma leginkább a témák megközelítésmódjában érhető tetten. Ahogy a *Zoo* sorozat esetében nem a természetes közegben élő (vad)állatok, hanem az ember alkotta városi környezetben – az állatkertben vagy éppen a múzeumi kiállítóterben – való megjelenésük foglalkoztatja, addig a *Landscapes*-nél a hagyományos tájképfestészetet felülírva a táj urbanisztikus felfogása érdekli. A harmadik sorozat, a *Cosmos* a különböző világok, helyszínek, lények grafikai megtestesülései, és élethelyzeteket, egyéniségeket szimbolizálnak. Minden egyes embernek, helynek más a struktúrája, de hiába egyéniségek, mégis hasonlóak. Ezeket az egyezéseket jelképezi a kör forma,

ami egyben szimbolizálhatja a világegyetemet, a bolygókat – vagy akár a kiteljesedést is. Ugyanakkor utalás Bartók Béla hatkötetes, 153 progresszív darabot tartalmazó *Mikrokoszoszára* is, mely a korábban megoldatlan zenei és technikai problémák szintézisére igyekezett megoldást nyújtani. A három sorozat elemei a kiállítás egyik főfalán kaptak helyet, ahol mozaikos elrendezésüknek köszönhetően a különféle témák egymáshoz kapcsolódva új jelentésrétegeket villantanak fel. Az alkotóelemek elhelyezkedése, kavardása a mindennapi érzékelésünket tükrözi, hogy a minket körülvevő világot miként fogadjuk be, milyen szimbólumok és jelek mentén dekódoljuk környezetünket. Ehhez kapcsolódik Palotai designeri, szisztematikus szemléletmódja is, melynek fontos eszköze az absztrahálás. A művész a körülöttünk

> Palotai Gábor:
Cosmos - Planets in the Eyes,
70x70cm, digitális print plexi üvegen,
2018 (a művész jóvoltából).

« Palotai Gábor: *Zoo, Landscapes, Cosmos*.
Kiállítási látkép,
Trafó Galéria, 2018
(Fotó: Surányi Miklós).

lévő (urbánus) környezetet a lehető legegyszerűbb, legtisztább formai egységekre redukálja, hogy megtalálja azokat a képkompozíciókat, melyeknél a véletlenszerű elemek keveredésében is makulátlan rendet tud tartani. Ha ezzel párhuzamba állítjuk azt a mentalitást, ahogy a számára fontos témákhoz nyúl, akkor láthatjuk, hogy miként ér össze a vizuális formatervezői alkotásmódja és a letisztított, kivonatolt természet, valamint a konstruált környezet iránti vonzalom. Az absztrakciós folyamatban kiemelt jelentősége van a repetitív gesztusoknak, valamint a motívumok más kontextusban való újramegjelenítésének is. Ezt mutatja be a kiállítóter másik főfalát uraló legújabb, *Symmetry* című sorozata is, mely a korábbi munkák továbbgondolásaként a már felhasznált motívumok újrafeldolgozásai – vagy ahogy Palotai fogalmaz „hazalátogatás saját magához”. Ezt a szemléletet tükrözi a sorozat mellett megjelenő másik médium is – egy animációs film –, mely Stanley Kubrick legendás filmjét, a *2001: Űrodüsszeát* idézi meg. A videó egy térbeli szituációt jelenít meg, egy virtuális utazást, ahol végigkalandozhatunk Palotai eddigi munkáinak egyvelegében. A filmben megjelenő építészeti elemek mind-mind grafikai egységek bonyolult rendszeréből állnak össze, amelyek összefonódnak

egy végeláthatatlan labirintusként – akárcsak az említett sci-fiben szereplő űrhajó monstre terci. A kiállítás sok szempontból újszerű szituációt kínál Palotai sajátos gondolkodásmódjának felfedezéséhez. Egyrészt a plexiképek mozaikos elrendezésével együttesen látható a három sorozat – *Zoo, Landscapes* és *Cosmos* –, mely egy újfajta, komplex vizuális élményt nyújt – szemben a művészkönyvek lapozgatásával. Továbbá érdekessége a kiállításnak, hogy a kiadványok vitrinrel elzárva, információhordozó szerepüktől megfosztva, érintetlen műtárgyakként vannak jelen, ezzel felerősítve művészi jellegüket. Ugyanakkor az is érdeme a tárlatnak, hogy a több médiumban való prezentáció segíti Palotai vizuális nyelvének alaposabb vizsgálatát, valamint a minket körülvevő világ szemléléséhez is új értelmezési stratégiákat kínál.

Palotai Gábor: *Zoo, Landscapes, Cosmos*
Trafó Galéria | 2018. november 1.–december 2.